

دانشگاه تهران

پردیس دانشکده‌های فنی

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

آزمایشگاه معماری کامپیوتر

گزارش 7 (cache)

امیرعلی آرم جو - 810198342

فرناز فیض - 810198454

توضیحات کلی:

در جلسه‌ی گذشته حافظه خارجی SRAM به همراه کنترلر آن به پردازنده اضافه گردید. مراجعه به حافظه خارجی نیاز به کلاک سایکل بیشتری دارد و در نتیجه سرعت انجام عملیات را کاهش میدهد. در این بخش حافظه نهان cache را به داخل ARM اضافه میکنیم. این مزیت وجود دارد که حافظه نهان سرعت بالاتری از SRAM دارد اما به علت مساحتی که اشغال میکند و هزینه‌ی بالای آن محدودیت حافظه داریم. اگر به حافظه نهان برای خواندن داده رجوع کنیم، نیاز به متوقف کردن پردازنده برای انجام عملیات حافظه نیست اما برای مراجعه به حافظه خارجی باید عملیات برای چند سیکل متوقف میشد. حافظه‌ی نهان که قرار است طراحی کنیم ویژگی‌های زیر را دارد:

دو طرفه باشد (two way)

اندازه هر کلمه: 32 بیت

اندازه هر بلاک: 64 بیت (2 کلمه)

تعداد مجموعه‌ها (64): set

اندازه حافظه نهان: 1 کیلو بایت برای داده (همچنین حدود 1 کیلو بایت هم برای نشانه‌ها و غیره مورد نیاز است).

گذرگاه آدرس: 19 بیت

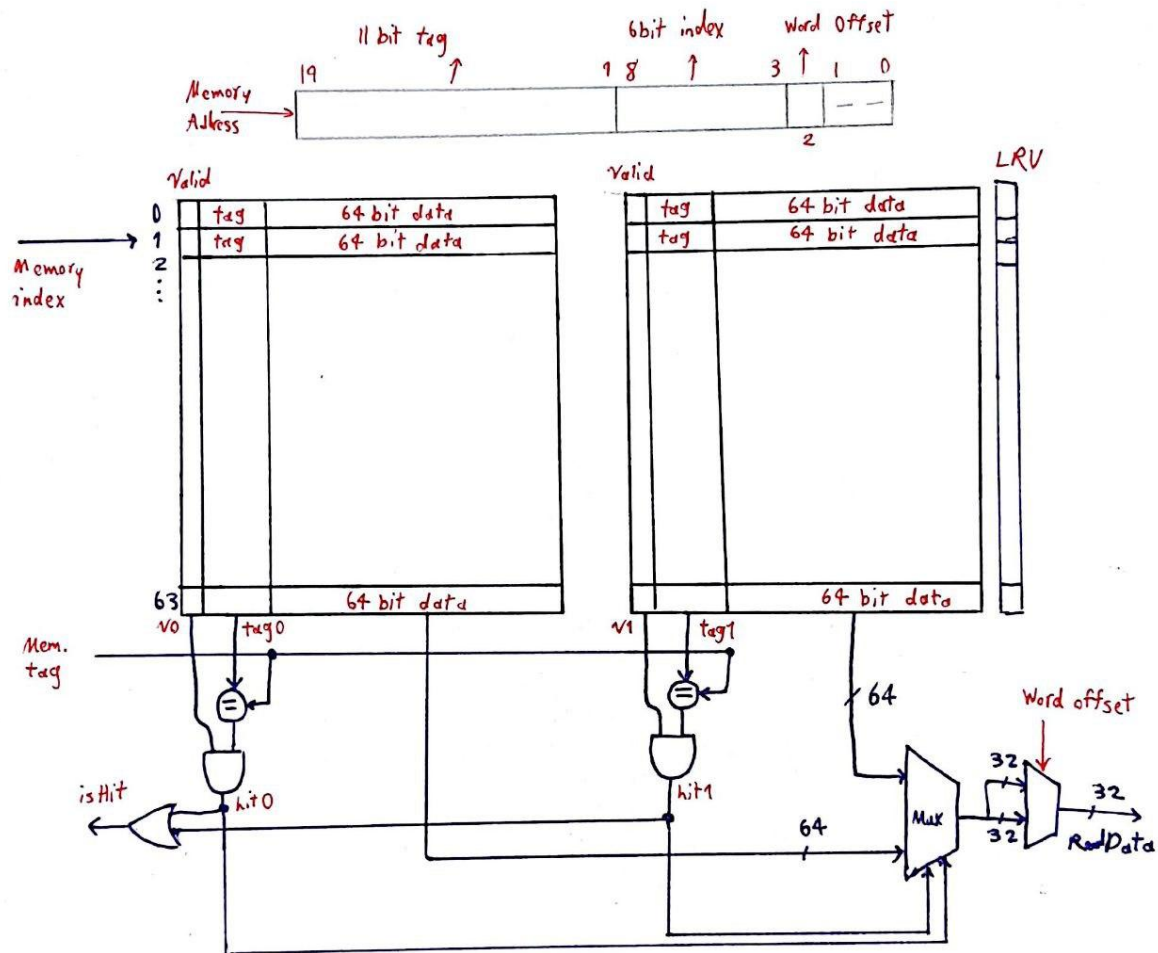
تعداد بیت مورد نیاز برای نشانه (10): tag بیت

تعداد بیت شاخص (6): index بیت دارای بیت اعتبار (valid) برای هر بلاک هر مجموعه نیاز به یک بیت (used) برای سیاست جایگزینی LRU دارد.

از الگوریتم LRU استفاده میکنیم: در صورتی که این بیت 0 باشد یعنی آخرین بار داده در cache0 نوشته شده و داده‌ی جدید در cache1 نوشته میشود. پس از آن مقدار بیت LRU برابر 1 میشود.

توضیحات cache:

شکل زیر شمای کلی حافظه نهان را نشان میدهد:

طریق کار حافظه نهان:

هنگامی که درخواست از پردازنده ارسال میشود، در حافظه نهان به دنبال داده خواسته شده میگردیم. اگر داده یافت شد $hit=1$ میشود و با بیت های $valid$ متوجه میشویم که از کدام ستون باید داده بخوانیم. (سیگنال های کنترل ماکس). اما در صورتی که در حافظه نهان داده موجود نباشد $hit=0$ و مجبور هستیم پردازنده را $freeze$ کنیم و به حافظه اصلی خارج از پردازنده مراجعه نماییم. در صورت $miss$ شدن زمان مورد نیاز از مراجعه خالی به $SRAM$ بیشتر است. تفاوت راندمان کلی بستگی به نرخ hit شدن دارد. در این آزمایش با فرض آن که برای $SRAM$ شش کلاک در نظر گرفته باشیم. سرعت و کارایی با حافظه نهان پایین تر آمده است.

ماژول حافظه نهان با نام `cache.v` در فایل `cache.v` قرار دارد.

کارکرد cache:

کلاک و ریست مانند سایر ماژول ها است و وقتی ریست 1 شود عملیات پاک میشود.

LRU_update: وقتی 1 بشود مقدار یعنی باید مقدار LRU تغییر یابد و نشان میدهد که آخرین بار از کدام ستون استفاده شده است.

Write en: وقتی 1 بشود در لبه ی بالا رونده ی کلاک در cache مقدار writeData نوشته میشود.

Invalidate: برای صفر کردن بیت valid مربوط به خانه ای است که قرار است داده جدید در آن خانه در حافظه ی اصلی نوشته شود.

Read data: داده 32 بیتی خوانده شده از cache، به صورت asynchronous

Writedata: دو تا داده 32 بیتی کنار هم قرار میگیرند و در یک بلاک از حافظه نوشته میشود.

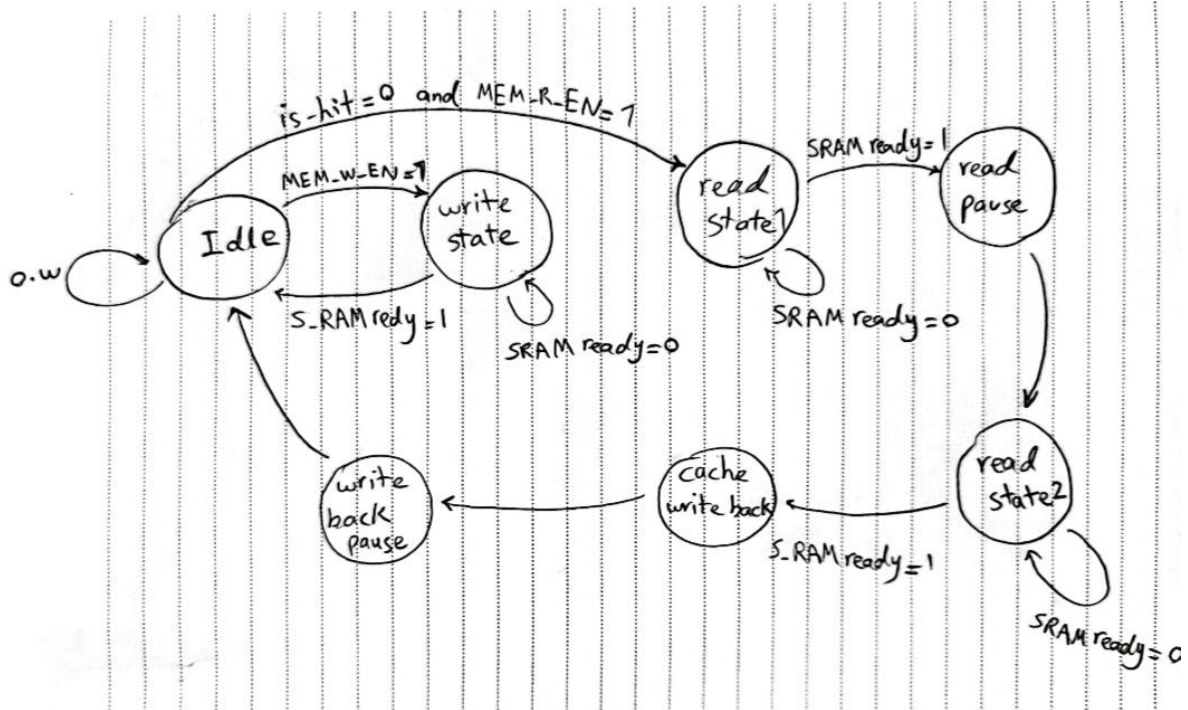
LRU: نشانگر ستونی که آخرین بار استفاده شده

Offset: برای انتخاب یکی از دو word ذخیره شده در data block

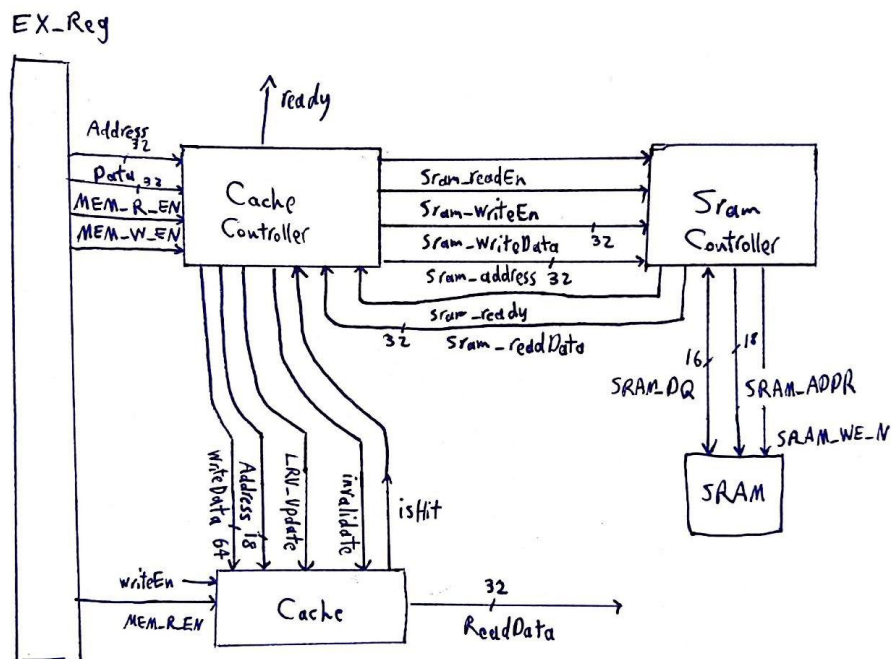
isHit: اگر داده در حافظه نهان باشد 1 میشود و اگر نباشد 0 میشود و باید برای داده به SRAM مراجعه کرد. این متغیر حاصل or دو متغیر hit0 و hit1 است. یعنی اگر در هر کدام از ستون ها داده یافت شد اعلام میشود. Hit0 و hit1 از تطبیق tag ها و valid به دست می آید.

توضیحات cache controller:

استیت ماشین آن به شکل زیر است:

شمای کلی مرحله MEM به شکل زیر است:

هنگام عملیات نوشتن در حافظه، تنها وظیفه ی مجموعه ی cache و controller آن این است که اگر آدرسی که قرار است در SRAM نوشته شود، در cache موجود بود، invalidate شود، پس invalidate به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{Invalidate} = 1 \text{ if present state} = \text{idle and next state} = \text{writeState}$$

هنگام عملیات خواندن باید بررسی شود که آیا داده در cache موجود است یا خیر؟ که یعنی $\text{isHit} = 1$ یا خیر، اگر موجود

باشد، LRU_Update فعال می‌شود و مقدار LRU اشاره کننده به آدرس مربوط، update میشود و در همان state باقی

می‌ماند؛ اگر داده مورد نظر در cache یافت نشود، باید cache controller فرمان خواندن داده ی مورد نظر و داده ی دیگر

با word offset متفاوت را به sram controller را بدهد، در دو state که readState1 و readState2 نام دارند

این کار انجام می‌شود، تا زمانی که sram_ready دریافت شود در همین state ها باقی می‌ماند و با ready شدن sram،

دیتای 32 بیتی در پورت sram_readData را در دو رجیستر 32 بیتی ذخیره می‌کند و سپس در cacheWriteBack دو

32 بیت را در writeData ی cache قرار داده و در آدرس مربوطه می‌نویسد. استیت های pause برای جلوگیری از رخ

دادن هزاره داده ای قرار داده شده اند، این استیت های اضافی و پیاده سازی بسیار ساده شده ی cache در کنار عملکرد سریع

SRAM بر خلاف حافظه های اصلی واقعی، (و کد محک که hit rate خیلی پایینی دارد) باعث شد بر خلاف انتظار سرعت

پردازنده در مقایسه با حالت قبل که cache وجود نداشت کاهش یابد.

شبیه سازی Modelsim و تست بر روی FPGA:

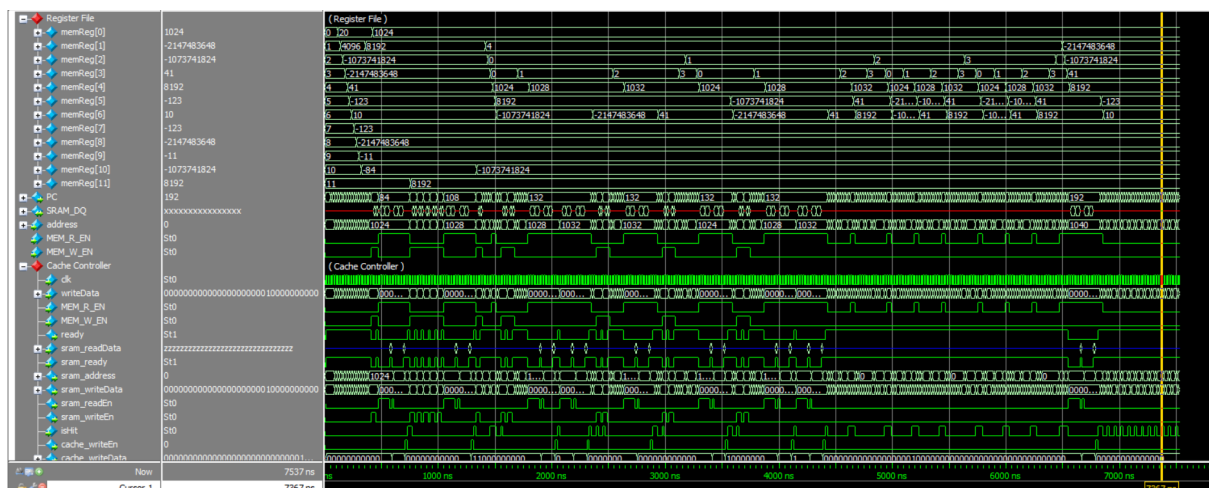
برای بررسی صحت کارکرد ابتدا پردازنده را با استفاده از یک ماژول که رفتار SRAM را mimic می‌کند توسط یک

testbench با نام testbench_cache شبیه سازی کرده و سپس در صورت مطلوب بودن شبیه سازی سراغ تست بر

روی FPGA و درستی سنجی با استفاده از signaltap می‌رویم.

تست Modelsim

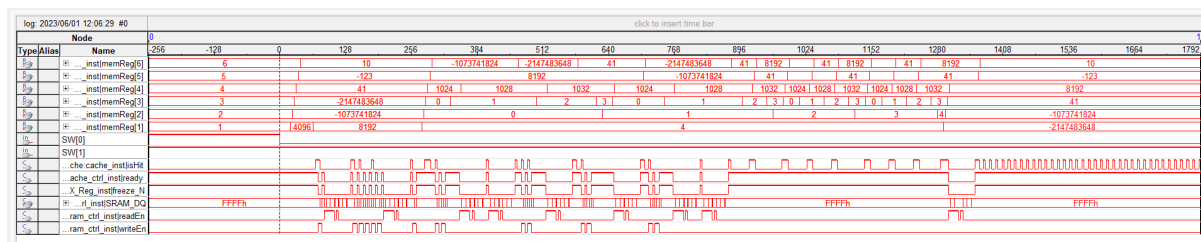
شکل wave بدست آمده به شکل زیر است:

که همان نتایج مطلوب کد محک استفاده شده را می‌دهد.

تست SignalTap:

پس از سنتز و پروگرام شدن برد، نتایج زیر بدست می آیند:

مقدار های سیگنال های isHit و nv و ready در کنار sram_readEn و sram_writeEn و SRAM_DQ به نمایش درآمده اند و مقادیر رجیستر فایل نیز برابر با مقادیر برنامه محک است.